رویش روان شناسی، سال۱۱، شماره۶، شماره پیاپی ۷۵، شهریور ۱۴۰۱
Rooyesh-e-Ravanshenasi Journal(RRJ),11(6), 2022

واکاوی علل زمینه‌ساز و پیامدهای روابط فرازناشویی (خیانت زناشویی) از دیدگاه جوانان متاهل شهر کرمانشاه: یک مطالعه‌ی نظریه‌ی زمینه‌ای*

Investigating the underlying causes and consequences of extramarital relationships (marital infidelity) from the perspective of married youth in Kermanshah: A study of grounded theory

پیام سرابی (نویسنده مسئول)
کارشناسی‌ارشد، گروه روان‌شناسی بالینی، واحد کرمانشاه، دانشگاه آزاد اسلامی، کرمانشاه، ایران.
اعظم ایمانی‌زاد
دکتری مشاوره، گروه مشاوره، واحد سنندج، دانشگاه آزاد اسلامی، سنندج، ایران.
وحید الهیاری
کارشناسی‌ارشد، گروه روان‌شناسی بالینی، واحد نائین، دانشگاه آزاد اسلامی، اصفهان، ایران.
فردین پرویزی
کارشناسی‌ارشد، گروه روان‌شناسی بالینی، واحد کرمانشاه، دانشگاه آزاد اسلامی، کرمانشاه، ایران.

Payam Sarabi*
M.A, Department of Clinical Psychology, Kermanshah Branch, Islamic Azad University, Kermanshah, Iran.
CPsyPSarabi@gmail.com
Azam Imanizad
PhD Counseling, Department of Counseling, Sanandaj Branch, Islamic Azad University, Sanandaj, Iran.
Vahid Alahyarie
M.A, Department of Clinical Psychology, Nain Branch, Islamic Azad University, Isfahan, Iran.
Fardin Parvizi
M.A, Department of Clinical Psychology, Kermanshah Branch, Islamic Azad University, Kermanshah, Iran.

چکیده
هدف از پژوهش حاضر، در راستای واکاوی علل زمینه‌ساز و پیامدهای روابط فرازناشویی (خیانت زناشویی) از دیدگاه جوانان متاهل شهر کرمانشاه بود. روش پژوهش از رویکرد روش‌شناختی کیفی، با استفاده از روش نظریه زمینه‌ای انجام شد. جامعه آماری تمامی جوانان متاهل درگیر روابط فرازناشویی شهر کرمانشاه در سال ۱۳۹۸ بود. براساس روش نمونه‌گیری نظری، ۲۲ نفر (۱۱ مرد و ۱۱ زن)، با استفاده از تکنیک مصاحبه عمیق و نیمه‌ساختاریافته در پژوهش شرکت نمودند. نتایج پژوهش حاکی از آن بود که دو مقوله هسته‌ای در حوزه‌های مسائل فردی و میان‌فردی، و مسائل جامعه، به‌عنوان عوامل زمینه‌ساز به‌دست آمد. در حوزه مسائل فردی و میان‌فردی؛ فردگرایی، مسائل گذشته، ضعف اخلاقی و دینی، عدم رفع نیاز جنسی، عدم رفع نیازهای عاطفی و روانی، خشونت کلامی، جسمی و جنسی، و نبود نظارت بر زندگی تاثیرگذار بوده است. در حوزه مسائل جامعه؛ مسائل محیطی، اجتماعی و سیاسی، فقر و مشکلات اقتصادی، اعتیاد، و جنگ رسانه‌ای اثرگذار بود. در مجموع، یافته‌های این مطالعه نشان داد که برآورده نشدن نیازهای جنسی و عاطفی، فقر و مشکلات اقتصادی، به‌همراه اعتیاد از اصلی‌ترین علل خیانت از دیدگاه زنان و مردان به‌شمار می‌رفت. از پیامدهای روابط فرازناشویی می‌توان به مشکلات بین‌فردی بین زوج‌ها، کاهش عمکرد شخصی، انزوای اجتماعی، اختلال استرس پس از سانحه، افسردگی، اضطراب، خودکشی و قتل اشاره کرد. پژوهشگران و سیاست-گذاران حوزه ازدواج و خانواده می‌توانند از طریق رفع علل گرایش زوج‌ها به روابط فرازناشویی و تقویت عوامل بازدارنده و محیط کارکردی‌شان، احتمال گرایش به روابط فرازناشویی کاهش داده و زمینه ثبات سیستم زوجی و نهاد خانواده را فراهم کنند.

کلیدواژه‌ها: *روابط فرازناشویی، خیانت زناشویی، ازدواج، جوانان، نظریه‌ی زمینه‌ای*

Abstract
The purpose of the present study, in order to analyze the causes of the context and the consequences of extramarital relationships (marital infidelity) from the perspective of married youth in Kermanshah. The research method was a qualitative methodological approach using the grounded theory method. The Statistical Society of all married youth was involved in Kermanshah's transcendental relations in 2019. Based on the theoretical sampling method, 22 people (11 men and 11 women) participated in the study using in-depth and semi-structured interview techniques. The results showed that two nuclear categories in the areas of individual and interpersonal issues, and community issues, were obtained as underlying factors. In the field of individual and interpersonal issues; Individualism, past issues, moral and religious weakness, failure to meet sexual needs, failure to meet emotional and psychological needs, verbal, physical, and sexual violence, and lack of control over life have all been influential. In the field of community issues; Environmental, social and political issues, poverty and economic problems, addiction, and media war were influential. Overall, the findings of this study showed that sexual and emotional needs, poverty, and economic problems, along with addiction were the main causes of infidelity from the perspective of both men and women. The consequences of extramarital relationships include interpersonal problems between couples, reduction in personal acts, granted isolation, post-traumatic stress disorder, depression, anxiety, suicide, and murder. Researchers and policymakers in the field of marriage and family can reduce the likelihood of inclination to extramarital relationships by eliminating the causes of couples' tendency to extramarital relationships and strengthening their deterrents and functional environment, and providing the basis for the stability of the coupled system and family.

Keywords: Extramarital relationships, *Marital infidelity, Marriage, Youth, grounded theory*

نوع مقاله : تحلیلی **دریافت : اسفند ۱۴۰۰** **پذیرش: تیر ۱۴۰۱** **ویرایش نهایی: شهریور ۱۴۰۱**

* مقاله حاضر بخشی از طرح پژوهشی مصوب اداره ورزش و جوانان استان کرمانشاه با کُد رهگیری ۱۲۷۶۰-۲۱۱۶۵۳ می‌باشد.

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-08]
[DOR: 20.1001.1.2383353.1401.11.6.9.6]

مقدمه

همواره خانواده به‌عنوان یکی از بسترهای موثر در سلامت روانی و جسمی فرد درنظر گرفته می‌شود. یکی از عواملی که سلامت خانواده و زوج‌ها را به چالش می‌کشد، تحت عنوان کُلی روابط فرازناشویی[1] است، که یکی از مهم‌ترین عامل تهدیدکننده عملکرد، ثبات و تداوم روابط زناشویی می‌باشد. راوبط فرزناشویی ازجمله مواردی است که زوج‌درمانگران به‌صورت منظم در فعالیت‌های بالینی خود با آنان روبه‌رو می‌شوند؛ و به‌هرگونه روابط جنسی یا عاطفی فراتر از چهارچوب روابط متعهدانه بین زوج‌ها طلقی می‌شود (اگزون[2]، ۲۰۱۰)، که فرد امید دارد به کمک آن بتواند نیازهای روانی‌اش را ارضا کند (آپستولو[3]، ۲۰۱۹). روابط فرزناشویی براساس تعریف کُلی نَقض تعهد رابطه دونفر است که به شکل‌گیری درجاتی از صمیمیت عاطفی و فیزیکی با فردی خارج از این رابطه منجر می‌شود (علوی و همکاران، ۲۰۱۸)؛ و جنبه مشترک همه آن‌ها، پنهانی و محرمانه بودن آن است (وایدرمن و آلگیر[4]، ۲۰۱۱؛ براون[5]، ۲۰۰۱).

آمار روابط فرازناشویی با توجه به تأثیرات منفی آن در جوامع مختلف روبه افزایش و امری نگران‌کننده است (علوی و همکاران، ۲۰۱۸). خصوصا که در پیشینه‌های مرتبط با حوزه خیانت، روابط فرازناشویی با کاهش سلامت روان‌شناختی پیوند خورده است (جکمن[6]، ۲۰۱۵؛ صمدی کاشان و همکاران، ۱۳۹۸)؛ و نیز به‌عنوان عاملی تأثیرگذار در زمینه بیماری‌های مقاربتی شناسایی گردیده است، علاوه‌بر این، اطلاع از خیانت همسر می‌تواند واکنش‌های منفی از جمله تعرض جسمانی، خودکشی یا حتی قتل را درپی داشته باشد (کی‌قبادی و همکاران، ۲۰۰۹؛ به‌نقل از جکمن، ۲۰۱۵). ۲۰ تا ۴۰ درصد مردان و ۱۴ تا ۲۵ زنان حداقل یک‌بار خیانت به همسرشان را گزارش کرده‌اند (آلن و اتکین[7]، ۲۰۱۲؛ جنیفریو[8]، ۲۰۰۹؛ ملک‌عسکر و همکاران، ۱۳۹۹)، و ۴۵ درصد مردان و ۲۶ درصد زنان آمریکایی داشتن رابطه خارج از ازدواج را تایید می‌کنند (ایگنت[9]، ۲۰۱۸). کالب هریس[10] (۲۰۱۸)، در پژوهش خود عنوان می‌کند که ۵۰ تا ۶۵ درصد زوج‌درمانی‌ها مربوط به درمان مسائل روابط فرازناشویی است. هنوز هیچ آمار مستندی درباره میزان همه‌گیرشناسی روابط فرازناشویی در کشورمان منتشر نشده است، اما بعضی پژوهش‌ها اشاره‌هایی به این موضوع کرده‌اند؛ به‌عنوان مثال، بیشترین آمار قتل‌های خانوادگی که ۳۰ درصد است به زنانی مربوط است که به‌دلیل رابطه‌ی نامشروع و سوءظن، توسط همسران خود به‌قتل رسیده‌اند؛ از سوی دیگر، ۲۲ درصد از قتل‌های خانوادگی مربوط به‌قتل مردان توسط همسران‌شان است که در ۴۰ درصد موارد، زنان با هم‌دستی معشوق خود، شوهران‌شان را به‌قتل رسانده‌اند (آزادنام، ۱۳۹۱). دوستی (۱۴۰۰)، در یافته‌های پژوهش خود نشان داد که ۴۷/۵ درصد از افراد در دوره کووید-۱۹، حداقل یک رفتار مبتنی بر خیانت آنلاین را داشته‌اند.

برخی یافته‌های پژوهشگران در زُمره پژوهش‌های کیفی و کمی، دلایل افراد برای وارد شدن به روابط فرازناشویی را به‌طور مختصر بیان می‌کنند: جنسیت (مافوسا[11] و همکاران، ۲۰۱۷؛ روکاچ و فیلیبرت[12]، ۲۰۱۵؛ فیروزجائیان و قدیری، ۱۳۹۶)؛ سطح تحصیلی (روکاچ و فیلیبرت، ۲۰۱۵؛ وایشمن[13] و همکاران، ۲۰۰۷)؛ ضعف اعتقادات دینی و مذهبی (زیویدو، لوبین و آشر[14]، ۲۰۱۸؛ اسکارمن[15]، ۲۰۱۲؛ ماتینگلی[16] و همکاران، ۲۰۱۰)؛ نارضایتی جنسی و عاطفی (مافوسا و همکاران، ۲۰۱۷؛ روکاچ و فیلیبرت، ۲۰۱۵؛ مگان[17]، ۲۰۱۲؛ خامسان و همکاران، ۱۴۰۰؛ فیروزجائیان و قدیری، ۱۳۹۶؛ حبیبی و همکاران، ۱۳۹۴؛ عنایت و پنجه‌بند، ۱۳۹۵)؛ فردگرایی، لذت‌طلبی، مادی‌گرایی

1. extramarital relationships
2. Özgun
3. Apostolou
4. Wiederman & Allgeier
5. Brown
6. Jackman
7. Allen & Atkins
8. Jeanfreau
9. Ignat
10. Caleb Harris
11. Maphosa
12. Rokach & Philibert-Lignières
13. Whisman
14. Zivido, Lubin & Asher
15. Schramm
16. Mattingly
17. Megan

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-08]
[DOR: 20.1001.1.2383353.1401.11.6.9.6]

(روکاچ و فیلیبرت، ۲۰۱۵؛ خامسان و همکاران، ۱۴۰۰؛ فیروزجائیان و قدیری، ۱۳۹۶؛ حبیبی و همکاران، ۱۳۹۴؛ فاضلی، ۱۳۹۳)؛ درآمد و نحوه توزیع آن، وضعیت نامناسب اقتصادی (روکاچ و فیلیبرت، ۲۰۱۵؛ خامسان و همکاران، ۱۴۰۰؛ فیروزجائیان و قدیری، ۱۳۹۶؛ حبیبی و همکاران، ۱۳۹۴)؛ نارضایتی از ازدواج و همسرگزینی نامناسب (مافوسا و همکاران، ۲۰۱۷؛ روکاچ و فیلیبرت، ۲۰۱۵؛ فیروزجائیان و قدیری، ۱۳۹۶؛ حبیبی و همکاران، ۱۳۹۴)؛ خشونت، فضای نامساعد خانواده و انتقام از همسر، طلاق عاطفی (مافوسا و همکاران، ۲۰۱۷؛ ریس لارا[1]، ۲۰۱۱؛ فیروزجائیان و قدیری، ۱۳۹۶؛ حبیبی و همکاران، ۱۳۹۴؛ قرائی‌مقدم، ۱۳۹۴)؛ اختلاف سنی بین زوجین و مدت ازدواج (مافوسا و همکاران، ۲۰۱۷؛ فیروزجائیان و قدیری، ۱۳۹۶؛ حبیبی و همکاران، ۱۳۹۴)؛ خلاءهای اجتماعی و احساس تنهایی (افشار نادری، ۱۳۹۴)؛ رسانه‌های ارتباطی و ماهواره‌ها و استفاده غلط از ماهواره (روکاچ و فیلیبرت، ۲۰۱۵؛ خامسان و همکاران، ۱۴۰۰؛ فیروزجائیان و قدیری، ۱۳۹۶؛ فرخجسته ۱۳۹۳؛ عبدالملکی و اعظم آزاده، ۱۳۹۳؛ دیوبند و همکاران، ۱۳۹۲).

آداموپولو[2] (۲۰۱۳)، معتقد است که مردان و زنان جوان به‌یک اندازه امکان تجربه روابط فرازناشویی دارند؛ همچنین، وضعیت اقتصادی و اجتماعی نقشی در روابط فرازناشویی نداشته و این مساله در تمام طبقات اجتماعی و اقتصادی رُخ می‌دهد. ویسر[3] و همکاران (۲۰۱۵)، و راسل[4] و همکاران (۲۰۱۳)، در پژوهش خود به این نتیجه رسیدند که توافق‌پذیری کم میان زن و مرد و همچنین سبک دلبستگی اضطراب‌آمیز[5] از جمله عوامل پیش‌بینی‌کننده روابط فرازناشویی است. لودوا[6] و همکاران (۲۰۱۵) و خامسان و همکاران (۱۴۰۰)، نیز در پژوهش خود به اثرات مخرب روابط فرازناشویی و وجود اختلالات شخصیتی[7] و تنوع‌طلبی در زوج‌هایی که درگیر روابط فرازناشویی می‌شوند اشاره کرده‌اند. مهدی‌زاده و دره‌کردی (۱۳۹۹)، نشان دادند که طرحواره‌های[8] ناسازگار اولیه و ابعاد ذهن‌آگاهی روابط فرازناشویی را پیش-بینی می‌کند. بخشایش و باقری (۱۳۹۹)، عنوان نمودند که میانگین نمرات صفات شخصیتی (روان‌ژندی[9]، برون‌گرایی[10] و باز بودن به-تجربه[11]) گروه دارای روابط فزازناشویی بیشتر از گروه کنترل است. تکلوی و زارع (۱۳۹۸)، نشان دادند که سبک‌های هویت روابط فرازناشویی را پیش‌بینی می‌کند. بختیاری و همکاران (۱۳۹۸)، به این نتیجه رسیده‌اند که سبک‌های دلبستگی و طرحواره‌های ناسازگار اولیه روابط فرازناشویی را پیش‌بینی می‌کند. خرم‌آبادی و همکاران (۱۳۹۷)، عنوان نمودند که کارکردهای اجرایی[12] (بازداری، انعطاف‌پذیری، حافظه فعال و خودکنترلی) اثر مستقیمی بر روابط فرازناشویی دارد. در نهایت، گلاسر[13] (۲۰۰۳) تجربه مجددِ صمیمیتِ فردی و جنسی را مهم‌ترین انگیزه زن و مرد متاهلی می‌داند که به‌سوی روابط نامشروع کشیده می‌شوند؛ چیزی که دیگر آن را در زندگی مشترکشان نمی‌یابند؛ بنابراین جذابیت روابط نامشروع به این دلیل است که هیچ‌یک از طرفین، سرزنش و شکوه نمی‌کنند.

به‌طورکُلی پژوهش‌ها مؤید این مطلب است که روابط فرازناشویی در ایران نیز روبه گسترش است و باعث ناراحتی‌های متعدد روانی و جسمی برای همسر می‌شود (حسن‌آبادی و همکاران، ۱۳۹۰). روابط فرازناشویی تاثیر غیرقابل جبرانی بر رابطه عاطفی و رضایت زناشویی افراد برجای می‌گذارد (روادزلو[14]، ۲۰۱۲)، و در بسیاری از موارد علت و در عین حال معلول مشکلات و تعارضات زناشویی است (آلن و اتکین، ۲۰۱۲). رابطه زوج‌ها و شکست یا موفقیت در زندگی مشترک، از عوامل بومی و فرهنگی ویژه هر جامعه تأثیر می‌پذیرد. آسیب‌ها و مشکلات زوج‌ها، از جمله درگیری در روابط فرازناشویی، نیز متأثر از عامل بافت و فرهنگ است (هاتفیلد[15] و همکاران، ۲۰۱۷). همچنین با توجه به همین تفاوت‌های فرهنگی، میزان تأثیرپذیری افراد از این آسیب‌ها در بافت‌های فرهنگی مختلف متفاوت است و پیامدهای مختلفی برای افراد دارد؛ بنابراین به‌منظور پرداختن به آسیب‌هایی نظیر روابط فرازناشویی، درنظرداشتن عامل بافت و زمینه و الزامات فرهنگی مربوط به هر جامعه ضرورت دارد. اکثر مطالعات این حوزه به‌بررسی کمی متغیرهای مرتبط با روابط فرازناشویی از جمله متغیرهای

1. Risé Lara
2. Adamopoulou
3. Weiser
4. Russell
5. Anxious attachment style
6. Loudova
7. Personality disorders
8. schema
9. Neuroticism
10. Extraversion
11. Openness to experience
12. Executive functions
13. Glasser
14. Ravhudzulo
15. Hatfield

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-08]
[DOR: 20.1001.1.2383353.1401.11.6.9.6]

پیش‌بین و تفاوت‌های جنسیتی پرداخته‌اند و این مساله کمتر به‌صورت عمیق و کیفی مورد کاوش قرار گرفته است. درنهایت این‌که با توجه به افزایش نرخ شیوع و بروز روابط فرازناشویی در جوامع مختلف از جمله ایران، ضروری است (حسن‌آبادی و همکاران، ۱۳۹۰)، بنابراین ضروری است این پدیده در بافت خود مورد شناسایی و تبیین قرار گیرد تا بتوان با شناسایی عوامل زمینه‌ساز و تأثیرگذار بر درگیری زوج‌ها در روابط فرازناشویی و پیامدهای آن، و راهکارهای متناسب و بومی‌شده‌ای برای روابط فرازناشویی ارائه داد که در پیشگیری از آن مؤثر واقع شود و درمانگران و مشاوران بتوانند با شناختی صحیح‌تر و درک و همدلی بیشتر به مراجعان درگیر در روابط فرازناشویی یاری رسانند.

از این‌رو مساله اساسی پژوهش حاضر، واکاوی علل زمینه‌ساز و پیامدهای روابط فرازناشویی از دیدگاه جوانان متاهل شهر کرمانشاه بود.

روش

پژوهش حاضر در چهارچوب دیدگاه تفسیرگرایی و رویکرد روش‌شناختی کیفی، با استفاده از روش نظریه زمینه‌ای[1] انجام شده است. جامعه آماری تمامی جوانان متاهل دارای روابط فرازناشویی شهر کرمانشاه در سال ۹۸ بود. با توجه به این‌که هدف این پژوهش بازسازی معنایی رفتار کنش‌گران در زمینه روابط فرازناشویی (خیانت زناشویی) در جامعه بوده، روش‌شناسی کیفی به‌منزله روش‌شناسی غالب و روش نظریه زمینه‌ای برای تجزیه‌وتحلیل داده‌ها انتخاب شده است. روش نظریه زمینه‌ای روش پژوهش استقرایی و اکتشافی است. پژوهش اکتشافیِ کیفی نه برای آزمون فرضیه، که روشی برای تولید آن است؛ بنابراین، این تحقیق فاقد فرضیات اولیه است. در این نوع روش، که مبتی‌بر رهیافت فهم تفسیری است، درک جهان اجتماعی از نقطه‌نظر سوژه‌های بررسی‌شده و معنایی که آن‌ها به‌دنیای اجتماعی و واقعیات برساخته خود می‌بخشند هدف اصلی و بنیادی پژوهش است (ولکوت[2]، ۲۰۰۹؛ دپوی و گیتلین[3]، ۲۰۰۵؛ کرسول[4]، ۲۰۰۳). منطق نمونه‌گیری در پژوهش‌های کیفی ـ میدانی، منطق نمونه‌گیری هدفمند[5] است که در روش نظریه زمینه‌ای با نمونه‌گیری نظری[6] نیز ترکیب می‌شود. نمونه‌گیری نظری براساس مفاهیمی صورت می‌گیرد که در خلال تحلیل ظهور می‌یابند و در این میان پژوهشگر از رویدادها، افراد یا واحدها برمبنای سهم بالقوه آن‌ها در توسعه و آزمون سازه‌های نظری مطالعه‌شده نمونه‌گیری می‌کند. این نوع نمونه‌گیری خصوصیت انباشتی دارد و مبتنی‌بر نمونه‌های قبلی است (کوربین و استراوس[7]، ۲۰۰۸). درنهایت، با استفاده از معیار اشباع نظری[8] درباره تعداد نمونه‌ها تصمیم‌گیری شد. براساس این معیار، زمانی که پژوهشگر به‌این نتیجه برسد که تعداد بیشتر مصاحبه‌ها اطلاعات بیشتری در اختیار وی نمی‌گذارد و صرفا تکرار اطلاعات قبلی است، گردآوری اطلاعات را متوقف می‌کند (کوال و برینکمان[9]، ۲۰۰۹). در این روش نمونه‌گیری، تعداد افراد مصاحبه‌شونده یا، به‌عبارت دیگر، حجم نمونه به اشباع نظری سؤالات بستگی دارد (کوربین و استراوس، ۲۰۰۸). درنهایت، روند پژوهش به‌گونه‌ای پیش رفت که در مصاحبه ۱۹، به اشباع نظری دست یافتیم، اما برای اطمینان بیشتر از پدید نیامدن از مقوله جدید، مصاحبه‌ها را تا ۲۲ مورد (۱۱ مرد و ۱۱ زن) پیش بردیم.

ابزار سنجش

در پژوهش حاضر، از تکنیک مصاحبه عمیق و نیمه‌ساختاریافته[10]، که تناسب بسیاری با روش نظریه زمینه‌ای دارد (پانچ[11]، ۲۰۰۵؛ اتکینسون[12] و همکاران، ۲۰۰۷)، به‌منزله روش جمع‌آوری داده‌ها، استفاده شد. ساختار اصلی تحلیل داده‌ها در نظریه زمینه‌ای برمبنای سه

1. grounded theory (G.T)
2. Wolcott
3. Depoy & Gitlin
4. Creswell
5. purposive sampling
6. theoretical sampling
7. Corbin & Strauss
8. theoretical saturation
9. Kvale & Brinkmann
10. In-depth and semi-structured interview
11. Punch
12. Atkinson

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-08]
[DOR: 20.1001.1.2383353.1401.11.6.9.6]

شیوه کُدگذاری است: ۱. کُدگذاری باز[1]؛ ۲. کُدگذاری محوری[2]؛ ۳. کُدگذاری گزینشی[3] یا انتخابی (کوربین و استراوس، ۲۰۰۸). کدگذاری فرآیندی است تحلیلی که طی آن داده‌ها تفکیک، مفهوم‌بندی، و یکپارچه می‌شوند؛ به‌گونه‌ای که بتوانند نظریه نهایی را شکل دهند. در فرآیند کدگذاری، واحد تحلیل مفهوم است (کوربین و استراوس، ۲۰۰۸؛ نئومن[4]، ۲۰۰۶). در مرحله کدگذاری باز، مفاهیم اولیه؛ در مرحله کدگذاری محوری، مقولات عمده؛ و در مرحله کدگذاری گزینشی، مقوله هسته استخراج می‌شود؛ مقوله‌ای که براساس آن، نظریه ساخته می‌شود. این مقوله باید قدرت تحلیل داشته باشد و دیگر مقولات را نیز در خود جای دهد (کوربین و استراوس، ۲۰۰۸). کدگذاری گزینشی، مستلزم بررسی دقیق داده‌ها و کدهای دو مرحله قبل است (نئومن، ۲۰۰۶). برای اطمینان از روایی[5] و پایایی[6] داده‌های به‌دست آمده در پژوهش حاضر، با استفاده از تکنیک مقایسه تحلیل متن، مصاحبه‌ها و دیگر داده‌های استفاده شده در فرآیند پژوهش، چندین‌بار مرور شدند و از طریق مشورت با استادان روش تحقیق کیفی و خانواده، تناسب در انتخاب مقوله‌ها و زیرمقوله‌ها رعایت شد. همچنین به این منظور از تکنیک نظارت متخصص استفاده شد و برای مشخص شدن روایی و پایایی شیوه پژوهش، جزوه تعیین روایی و پایایی تهیه شد و در اختیار مشارکت‌کنندگان و همچنین متخصصان یاد شده قرار گرفت تا روایی نظارت متخصص و پایایی با استفاده از روش مسیرنمای حسابرسی کسب شود. در این پژوهش کسب رضایت آگاهانه، حفظ گمنامی، محرمانه نگهداشتن اطلاعات و برخورداری از حق کناره‌گیری از پژوهش در هر زمان از جمله ملاحظات اخلاقی بود که رعایت گردید. ملاک‌های ورود عبارتنداز: ۱. حداقل یک سال از ازدواجشان گذشته باشد؛ ۲. زن و مرد روابط فرازناشویی را تجربه کرده باشند؛ ۳. دامنه‌ی سنی ۲۵ تا ۴۵ سال. ملاک خروج شامل: همکاری نکردن در جواب دادن به برخی از سوال‌ها.

یافته ها

میانگین سنی مردان ۴۱، و میانگین سنی زنان ۳۵ بود. حدود ۲۰ درصد از زنان و مردان (۴ نفر) بی‌وفا تحصلات دیپلم داشتند. حدود ۱۵ درصد از زنان و مردان (۳ نفر) دارای تحصیلات زیردیپلم داشتند. حدود ۴۱ درصد (۸ نفر) با تحصیلات کارشناسی و حدود ۳۸ درصد (۷ نفر) با تحصیلات کارشناسی‌ارشد و دکتری بودند. ۴۸ درصد (۱۰ نفر)، ۳۳ درصد (۸ نفر) و ۱۹ درصد (۴ نفر) خانواده‌های خیانت کرده به‌ترتیب دارای یک فرزند، بدون فرزند و دو فرزند بودند. ازنظر وضعیت اقتصادی، حدود ۴۵ درصد (۹ نفر) خانواده‌های مورد مطالعه دارای وضعیت اقتصادی ضعیفی بودند، حدود ۳۱ درصد (۷ نفر) دارای وضعیت اقتصادی متوسط، حدود ۱۵ درصد (۳ نفر) از وضعیت اقتصادی خوب، و ۹ درصد (۲ نفر) دارای وضعیت اقتصادی عالی داشتند. از نظر نوع رابطه با همسران خود قبل ازدواج، ۳۸ درصد (۸ نفر) آن‌ها گفتند که که با همسران خود رابطه عاطفی و دوستی داشتند، ۳۱ درصد (۷ نفر) آن‌ها اظهار داشتند که قبل از ازدواج با همسران خود رابطه جنسی داشته‌اند، و ۱۳ درصد (۲ نفر) هم بیان کردند که قبل از ازدواج هیچ‌گونه رابطه عاطفی جنسی با همسران خود نداشته‌اند؛ و تنها ۱۸ درصد (۴ نفر) آن‌ها بعد ازدواج وارد رابطه فرازناشویی شده بودند که هیچگونه رابطه عاطفی و جنسی با دیگران نداشتند. ۸۵ درصد (۱۹ نفر) از ازدواج‌ها غیرفامیلی بود. در ۴۵ درصد (۱۰ نفر) ازدواج‌ها، آشنایی از طریق دوستی و ۵۵ درصد (۱۲ نفر) به‌صورت سنتی انجام گرفته بود. ۳۹ درصد (۸ نفر) ازدواج‌ها بدون رضایت فرد صورت گرفته بود. ۳۲ درصد (۷ نفر) سابقه ترک منزل و رفتن به خانه پدرشان را داشتند. حدود ۲۸ درصد (۶ نفر) در دوران عقد و ۷۸ درصد (۱۶ نفر) نیز قبل از شروع رابطه فرازناشویی، به فکر طلاق و جدایی بودند. ۸۰ درصد (۱۸ نفر)، دوستان متاهلی داشتند که درگیر روابط فرازناشویی بودند. حدود ۲۷ درصد از زنان (۳ نفر)، و حدود ۷۹ درصد از مردان (۹ نفر) به ترتیب با پارتنرِ جنسی‌شان در خانه خود رابطه جنسی برقرار کردند. شغل ۷۷ درصد (۱۵ نفر) پارتنرهای جنسی، دانشجو، ۱۵ درصد (۴ نفر) کارمند، و ۸ درصد (۲ نفر) نیز آزاد بودند. حدود دوسوم از روابط فرازناشویی زنان و مردان، به‌ترتیب در سنین ۳۶-۲۴ سال و ۳۸-۲۳ سال صورت گرفته بود. ۵۵ درصد (۱۲ نفر)، در بین ۵-۱ سال اول ازدواج، و ۴۵ درصد (۱۰ نفر) آن نیز در بین

1. open coding
2. axial coding
3. selective coding
4. Neuman
5. Validity
6. Reliability

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-08]
[DOR: 20.1001.1.2383353.1401.11.6.9.6]

۱۰-۶ بعد ازدواج رُخ داده است. به‌عبارتی حدود ۷۵ درصد روابط فرازناشویی در ۱۰ سال اول ازدواج شکل گرفته است. نتایج بیانگر آن بود که ۳۳/۳ درصد در دوران نامزدی خیانت کرده بودند.

نمونه‌هایی از اظهارات مشارکت‌کنندگان که از دو طریق، در پاسخ به سؤال مستقیم پژوهشگر و یا در ضمن گفتگو، بدون اشارهٔ مستقیم پژوهشگر استخراج شده است؛ و به شرایط علّی دلالت دارد، به‌صورت کلیدی در جدول ۱ آورده شده‌اند.

جدول ۱. نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل داده‌ها

کُدگذاری باز	کُدگذاری محوری	کُدگذاری گزینشی
اثبات خود، فردگرایی جنسی، تنوع‌طلبی جنسی، کنجکاوی جنسی، به‌دست آوردن لذت،	فردگرایی	مسائل فردی و میان‌فردی
روابط فرازناشویی، عشق‌های دفن‌شده (زیرخاکستر)، ادامه روابط در گذشته، ضعف نظارت بر زندگی	مسائل گذشته	
انجام ندادن ماسک دینی، ضعف اعتقادات مذهبی، و باورهای اخلاق‌مدارانه	ضعف اخلاقی و دینی	
عدم ارضای جنسی، نبود توافق جنسی، نبود جذابیت ظاهری همسر، یکنواخت بودن رابطه جنسی، زودانزالی، مشکل نعوظ، سردمزاجی همسر، درخواست‌های نابه‌جا در رابطه جنسی (انحرافات جنسی)	عدم رفع نیازهای جنسی	
احساس تنهایی، نداشتن رضایت عاطفی، عدم علاقه به همسر، از بین رفتن عشق، نبود احساس خوشبختی، بی‌توجهی و نبود محبت بین همسران، نادیده گرفته شدن،	عدم رفع نیازهای عاطفی و روانی	
دست‌بزن داشتن، خشونت جسمی، تحقیر و توهین همسر، تحقیر و توهین خانواده همسر، خشونت جنسی همسر	خشونت کلامی، فیزیکی و جنسی	
انتقام از همسر به‌دلیل تنوع‌طلبی جنسی، حفظ رابطه با همکلاسی‌های دانشگاه، حضور کمرنگ همسر در خانه، الگوهای تربیتی و شیوه‌های فرزندپروری اشتباه والدین، شیفت شبانه (پرستار، راننده آژانس، و...)، مسافرت همسر به کشورهای خارجی، زندانی بودن، قهر و ترک منزل	نبود نظارت بر زندگی	
مشروعیت خاص قانون، مشروعیت خاص مذهبی، الگوسازی نامناسب رسانه، در دسترس بودن اغواگران، عدم مقابله مناسب، تاثیرپذیری از اطرافیان و دوستان	مسائل محیطی، اجتماعی و سیاسی	مسائل جامعه
ضعف مالی خانواده، بیکاری، نبود امکانات رفاهی	فقر و مشکلات اقتصادی	
سوءمصرف مواد همسر، اعتیاد دوستان و اقوام	اعتیاد	
استفاده غلط از ماهواره، مشاهده فیلم و سریال‌های ترکی زبان، تماشای فیلم پورن	جنگ رسانه‌ای	

۱- مقوله مسائل فردی و میان‌فردی شامل هفت مفهوم می‌باشد:

۱-۱ فردنگر:

از جمله مواردی که برخی از زنان و مردان درباره دلایل ورود خود به روابط فرازناشویی بیان می‌کردند، تنوع‌طلبی جنسی، کنجکاوی جنسی و فردگرایی جنسی و خود را محق دانستن است که در مردان بیشتر زنان وجود داشت.

مرد ۳۳ ساله، و طول مدت ازدواج ۸ سال: "من فردی هستم که دوست دارم همه‌کَس را کشف کنم، دوست دارم که همیشه به خانم‌ها ابراز علاقه کنم و آن‌ها را به‌دست بیاورم، البته برای مدت کوتاهی چون بلافاصله از آن‌ها زده می‌شوم".

خانم ۲۷ ساله، و طول مدت ازدواج ۴ سال: "نیاز جنسی هم مثل دیگر نیازهای ما مثل خوردن و نوشیدن، و تفریح کردن یه نیازه که باید به هر طریقی ازش کمال لذت رو ببری... البته اینم بگم من با هر کسی دوست نمی‌شم".

مرد ۳۷ ساله، و طول مدت ازدواج ۱۱ سال: "زن بسیارخوبی دارم و بهترین مادر دنیاس، اما من عاشق یه زن دیگه شدم، نمی‌تونم از فکرش بیام بیرون... می‌خواهم بدون این‌که زنم متوجه شه باهاش ازدواج کنم".

خانم ۳۶ ساله، و طول مدت ازدواج ۵ سال: "از زمانی به‌یاد دارم فرد تنوع‌طلبی هستم، حتی همین الان‌شم با چند نفر در رابطه هستم؛ بعد ازدواج به این نتیجه رسیدم که ازدواج عادی میشه و من آدم ازدواج نیستم، دوست دارم تا زنده‌م از زندگی جنسی‌م لذت ببرم، مگه آدما تا چند وقت زنده هستن، می‌خواهم نهایت استفاده رو ببرم".

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-08]
[DOR: 20.1001.1.2383353.1401.11.6.9.6]

۱-۲ مسائل گذشته:

روابط قبل از ازدواج شامل روابط جنسی و عاشقانه می‌شود. خیانت، هم در مورد افرادی که قبل از ازدواج رابطهٔ جنسی نداشته‌اند و هم در مورد کسانی که رابطهٔ جنسی داشته‌اند، عنوان شده است؛ با این تفاوت که خیانت در افرادی که قبل از ازدواج رابطه جنسی داشته‌اند، بیشتر است. عشق ناکام گذشته، پُرتکرارترین زیرمجموعهٔ مفهوم مسائل گذشته است.

خانم ۲۵ ساله، و طول مدت ازدواج ۷ ماه: "رفتار شوهرم بعد از یک ماه عوض شد و دیگه مثل دوران نامزدی و عقدمون باهام رفتار نمی‌کرد؛ بعد از ۷ ماه از ازدواج‌مون گفت از عشق سابقم خوشم میاد و می‌خواهم با اون ازدواج کنم و دیگه به تو علاقه‌ای ندارم".

خانم ۲۳ ساله، و طول مدت ازدواج ۱ سال: "به اصرار شدید پدرم و با این‌که اقدام به خودکشی هم کردم (خوردن قرص)، مجبور شدم به عقدش دربیام، اما هنوز رابطه‌مو با آقای «س» قطع نکردم و هرچند یک‌بار همدیگرو به‌طور مخفیانه ملاقات می‌کنیم".

۱-۳ ضعف اخلاقی و دینی:

یکی دیگر از دلایلی که برخی زنان و مردان به آن اشاره می‌کردند، ضعف مسائل اخلاقی و دینی بود. آن‌ها عنوان می‌کردند که از زمانی که نماز و روزه را کنار گذاشتند و هر چقدر مسائل اخلاقی و تعهد زناشویی برایشان کم اهمیت می‌شد، بیشتر به روابط فرازناشویی گرایش پیدا می‌کردند.

مرد ۳۰ ساله، و طول مدت ازدواج ۴ سال: "من آدم دیندار و معتقدی نیستم و اصلن در مراسم‌های مذهبی شرکت نمی‌کنم چون دلیلی برایش ندارم، و هرکاری دوست داشته باشم در این دنیا انجام می‌دهم چون به اون دنیا اصلا اعتقادای ندارم".

خانم ۲۸ ساله، و طول مدت ازدواج ۳/۵ سال: "مگه میشه آدم به همسرش خیانت کنه و آدم باخدا و اخلاق‌مداری باشه، نه نمیشه، این دو مورد با هم جور در نمیاد".

۱-۴ عدم رفع نیازهای جنسی:

عدم رضایت جنسی یکی از دلایل اصلی و مهم خیانت از سوی مردان است، و یکی از مهم‌ترین و بیشترین دلایلی که مصاحبه‌شوندگان در مورد چرایی و چگونگی روابط فرازناشویی خود به آن اشاره داشتند، عدم رفع نیازهای جنسی خود از سوی شوهر به اشکال مختلف مانند، زود انزالی، سرد مزاجی، مشکل نعوظ (نداشتن اریکشنِ هنگام استارت رابطه و یا حین رابطه)، عدم آگاهی از رابطه جنسی، یکنواختی رفتار جنسی و نبود توافق جنسی و درخواست‌های نابه‌جا در رابطه جنسی (انحرافات جنسی) بود.

خانم ۲۷ ساله، و طول مدت ازدواج ۵ سال: " دو سه ماه یک‌بار با هم رابطه جنسی داریم و زمانش هم حدود ۱ دقیقه است، از اول ازدواج مشکل زودانزالی داشت و برای درمان مراجعه نمی‌کرد؛ هیچ‌وقت به‌یاد نمیارم که منو برای رابطه جنسی آماده کرده باشه و من تا حالا ارضاء نشدم؛ زمانی که همسرت متوجه نشه که زن‌ها هم باید ارگاسم رو تجربه کنن دیگه من باید چه انتظاری ازش داشته باشم".

خانم ۲۴ ساله، و طول مدت ازدواج ۲ سال: " قبل از رابطه، با من معاشقه نمی‌کنه، به من می‌گفت بیا تو شروع کن، می‌گفتم پس من چی... براش مهم این بود که خودش ارضاء شه و بعدش منو رها می‌کرد؛ بهش می‌گفتم که منو ببوس و در آغوش بگیر اما هیچ توجه‌ای به من نمی‌کرد، هیچ‌وقت در طول زندگیم ارضاء نشدم".

خانم ۳۸ ساله، و طول مدت ازدواج ۱۳ سال: "میل خودم برای رابطه جنسی، هفته‌ای یکی دو بار است، الان چند ماه است که رابطه نداریم، بعضی وقت‌ها به ۵ ماه یک‌بار هم می‌رسه؛ از اول ازدواج همین‌جوری بود، خب منم نیاز جنسی خودمو دارم، با این‌که دوست ندارم اما مجبورم بهش خیانت کنم، مقصر خودشه خب".

خانم ۳۱ ساله، و طول مدت ازدواج ۸ سال: "همسرم در بیشتر مواقع ازم انتظارات سکسی غیرمعقولی داره، همش اصرار می‌کنه که یه نفر سومی (آقا یا خانم) رو بیاریم تو رابطه جنسی‌مون که همیشه باهاش مخالفت کردم، یا این‌که به‌شدت به سکس آنال و اورال علاقه داره که من چِندشَم میشه... تو این چند سال هیچ‌موقع از رابطه‌مون لذت نبردم و باعث شد ازش متنفر شم و بهش خیانت کنم".

۱-۵ عدم رفع نیازهای عاطفی و روانی:

مسائل عاطفی از علل اصلی بروز خیانت در زنان محسوب می‌شود؛ معمولا در خانم‌ها ابتدا خیانت عاطفی اتفاق می‌افتد و بعد به دنبالش وارد خیانت جنسی هم می‌شوند. بیشتر زنان مصاحبه‌شونده به‌مقوله نیازهای عاطفی و روانی اشاره می‌کردند و آن را یکی از دلایل مهم خود در خیانت به همسرانشان اعلام می‌کردند. آن‌ها به‌مواردی مانند: احساس تنهایی، نداشتن رضایت عاطفی، عدم علاقه به همسر (ازدواج‌های تحمیلی، و...)، از بین رفتن عشق، نبود احساس خوشبختی، بی‌توجهی و نبود محبت بین همسران، نادیده گرفته شدن اشاره می‌کردند.

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-08]
[DOR: 20.1001.1.2383353.1401.11.6.9.6]

خانم ۳۲ ساله، و طول مدت ازدواج ۱۰ سال: "زمانی که همش تو خونه تنها باشی، وقتی شوهرت میاد خونه اصلا تو رو نمی‌بینه، بهت اهمیت نمی‌ده، دیگه خسته می‌شی، نیاز داری با یکی درد دِل کنی، حرف بزنی... بعد اون میشه همه زندگیت، بعدش حتی حاضری باهاش رابطه جنسی هم داشته باشی که برات بمونه، که از دستش ندی".

خانم ۲۶ ساله، و طول مدت ازدواج ۶ سال: "من با دوست پسرم ازدواج کردم، اولش عاشقش بودم و جونَمَم براش می‌دادم، اما به مرور زمان عشقمون کم‌رنگ شد... الان فقط مجبوریم با هم زندگی کنیم به‌صورت خواهر و برادری. هر دو می‌دونیم که داریم به هم خیانت می‌کنیم ولی اصلا به روی هم نمیاریم، به گمونم دیگه عادی شده، شاید به‌خاطر ترس از طلاق و تنها موندن باشه، نمی‌دونم".

مرد ۳۷ ساله، و طول مدت ازدواج ۹ سال: "از همون اول ازدواج انگار بلد نبود ابراز علاقه کنه، خیلی رسمی و خُشک باهام حرف می‌زد، حتی یک‌بارم به‌خاطر ندارم که بهم گفته باشه دوستِ دارم؛ زمانی‌که بهش می‌گفتم بهم ابراز علاقه کن فقط بهم می‌خندید و می‌گفت مگه می‌خواهیم فیلم بازی کنیم؛ می‌گفت جلو بچه خوبیت نداره این چیزا... منم ناخودآگاه به‌طرف خانم‌های کشیده شدم که خوب بلد بودن بهم ابراز علاقه کنن و کمبودمو جبران کنن".

۱-۶ خشونت کلامی، فیزیکی و جنسی:

بیشتر از یک‌سوم از زنان مورد مطالعه توسط همسرانشان مورد خشونت کلامی، جسمی و جنسی قرار گرفته‌اند. برخی از زنان جهت مقابله با رفتارهای خشن کلامی، فیزیکی و جنسی همسرانشان دست به خیانت زده‌اند تا از این طریق از همسرانشان انتقام بگیرند. آن‌ها در این زمینه به مواردی مانند، دست‌بِزن داشتن، خشونت جسمی و جنسی، تحقیر و توهین همسر و خانواده همسر اشاره می‌کردند.

خانم ۲۸ ساله، و طول مدت ازدواج ۴ سال: "همسرم یک آدم روانی به‌تمام معناست، وقتی عصبانی می‌شود کنترل خودش رو از دست میده و منو زیر باد کُتک قرار میده... بارها صورتم کَبود شده و از دهن و بینی‌م خون اومده. بارها درخواست طلاق دادم اما قاضی دادخاست طلاق‌مو رد کرد. دیگه چیکار باید می‌کردم که خودمو نجات بدم، فقط تنها فکری که به ذهنم رسید این بود که بهش خیانت کنم و از این راه ازش انتقام بگیرم".

خانم ۲۳ ساله، و طول مدت ازدواج ۲ سال: "زمانی که همسرت نه‌تنها به نیازهای عاطفی و جنسی تو بی‌توجهی می‌کنه حتی هنگام رابطه جنسی هم با خشونت خیلی زیاد متوصل میشه و منو به‌شدت آزار میده... بدنم کبود میشه، طوری‌که نای بلند شدن ندارم؛ چندبار هم به پزشک قانونی مراجعه کردم... ولی دیگه از این اوضاع خسته شدم، من رابطه جنسی ملایم و نرمالی رو دوست دارم".

۱-۷ نبود نظارت بر زندگی:

حضور اندک همسران در منزل به‌دلایلی مانند، دیر آمدن از سَرکار، چند شیفته کار کردن، مسافرت به کشورهای خارجی و رابطه با دیگران داشتن، موجب می‌شود که برخی از زنان از این فرصت استفاده کنند و درگیر روابط فرازناشویی شوند، برخی از زنان نیز علت خیانت خود را خیانت همسران خود (گرفتن انتقام) اعلام می‌کردند.

خانمی ۲۸ ساله، و طول مدت ازدواج ۶ سال: "همسرم با این‌که من ازش توقع مالی آن‌چنانی ندارم و بهش میگم یه چند ساعت وقتِ‌تو برای زن و بچه‌ات بگذار و شبا زود بیا خونه گوش نمی‌ده، دو شیفت کار می‌کنه و شب‌ها دیروقت خونه میاد و بعد این‌که شام می‌خوره سریع می‌گیره می‌خوابه... این مساله باعث شده از طریق فضای مجازی با یکی دو نفر ارتباط بگیرم".

آقای ۳۶ ساله، و طول مدت ازدواج ۱۲ سال: "یه چند ماهی بود که رفتار خانمم عوض شده بود، رو گوشیش رمز گذاشته بود و تماس‌های مشکوکی داشت، تا این‌که پرینت خطِ‌شو گرفتم و به اون شماره ناشناس تماس گرفتم، باورم نمی‌شد... برای اطمینان یک روز خانمم رو تعقیب کردم و دیدیم خانمم با اون آقا در کافی‌شاپ همدیگرو ملاقات کردند؛ منم از اون موقع تصمیم گرفتم بهش خیانت کنم... الان تصمیم داریم به‌صورت توافقی طلاق بگیریم".

۲- مقوله مسائل جامعه شامل چهار مفهوم می‌باشد:

۲-۱ مسائل محیطی، اجتماعی و سیاسی:

محیط نامناسب موجب فراهم شدن شرایط خیانت می‌شود که از جمله می‌توان به‌وجود مشروعیت خاص قانون، مشروعیت خاص مذهبی، الگوسازی نامناسب رسانه، در دسترس بودن اغواگران، عدم مقابله مناسب، تاثیرپذیری از اطرافیان و دوستان اشاره کرد. در کنار این مساله، حق قانونی و شرعی که مردان برای خود قائل می‌شوند تسهیل‌کننده ورود آنان به این‌گونه روابط است.

آقا ۳۴ ساله، و طول مدت ازدواج ۷ سال: "وقتی که اسلام به مردها اجازه داده که تا چهار تا همسر می‌تونی بگیری پس به مرد این حق رو داده؛ اما چون می‌دونم خانمم راضی نیست منم میرم صیغه می‌کنم بدون این‌که باخبر شه... از لحاظ شرعی هم مانعی نداره.

خانم ۲۲ ساله، طول مدت ازدواج ۳ سال: "حدود دو سال پیش ایرادات و مشکلات زندگی شخصیم رو با دو سه تا از دوستانم در میان گذاشتم، پیشنهاد دادند برو با یکی دوست شو که همه‌جوره قدرتو را بدونه وبهت احترام بذاره، این دوستی باعث میشه از لحاظ روحی شاداب و سَرحال شی... منم برای کنجکاوی حرف دوستام رو گوش دادم".

۲-۲ فقر و مشکلات اقتصادی:

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-08]
[DOR: 20.1001.1.2383353.1401.11.6.9.6]

رشد اقتصادی از عوامل موثر در بروز خیانت در مردان عنوان شد. از طرفی دیگر، برخی از زنان مصاحبه شونده اذعان می‌کردند که صرفا به‌خاطر مشکلات اقتصادی، محدودیت‌های مالی و بیکاری همسرانشان که خود و خانواده وی، با آن درگیر بودند، تن به روابط فرازناشویی می‌دادند و از این‌که درگیر خیانت بودند احساس خوبی نداشتند، البته برخی دیگر انتظارات بالایی از زندگی و همسران خود داشتند و به‌دلیل عدم رفع نیازهای اقتصادی از سوی همسران خود به روابط فرازناشویی روی آورده بودند.

خانم ۲۸ ساله، و طول مدت ازدواج ۶ سال: "همسرم اوایل ازدواج وضع مالی خوبی نداشت اما بعد این‌که تو شرکت پدرم مشغول کار شد بعد چهار سال وضع‌مون خوب شد؛ و این بهونه‌ای شد که همسرم بهم خیانت کنه... حتی خودش گفت صیغه هم داره... میخوام ازش جدا شم، این لیاقت خوبی من و پدرمو نداره".

خانم ۲۵ ساله، و طول مدت ازدواج ۴ سال: "من آدمی نیستم که بتونم با پول کم و بُخور نَمیر زندگی کنم، دوست دارم خوب غذا بخورم، خوب لباس بپوشم و سفرهای خوبی برم؛ همسرم از پس هزینه‌های من برنمیاد... مجبورم یه‌جوری خرج خودمو دربیارم دیگه، انصافا پسرها هم برام خوب هزینه می‌کنن".

خانم ۲۷ ساله، و طول مدت ازدواج ۹ سال: "همسرم بیکار، کارگری می‌کنه و بعضی موقع‌ها کار براش هست و بعضی مواقع نیست؛ سه تا بچه قَدونیم‌قَد دارم، باید با تَن‌فروشی شکمِ بچه‌هامو سیر کنم، مجبورم این کار انجام بدم".

۲-۳ اعتیاد:

اعتیاد شوهر، همچنین تعامل با دوستان معتاد همسر یکی دیگر از دلایلی بود که برخی از مصاحبه شوندگان به آن اشاره می‌کردند.

خانم ۳۰ ساله، و طول مدت ازدواج ۳ سال: "شوهرم معتاده، خجالت می‌کشم حتی کنارش تو مهمونیا و خیابان باشم. بدنش بوی بدی میده، منم آدمم خب، دلم می‌خواد همسرم آدم حسابی باشه و بهش افتخار کنم و جلوی دوست و آشنا سَرمو بالا بگیرم".

خانم ۲۷ ساله، و طول مدت ازدواج ۶ سال: "بعد ازدواج متوجه اعتیاد همسرم شدم، چندبار به دروغ بهم گفت که دارم ترک می‌کنم، بارها تهدیدش کردم که اگه ترک نکنی ازت طلاق می‌گیرم... میل جنسی‌شم از همون اول به‌واسطه مواد خیلی کم بود، خب منم نیاز داشتم چندباری مجبور شدم بهش خیانت کنم، اما دیگه تصمیم دارم ازش جدا شم، این زندگی برام زندگی نمیشه".

۲-۴ جنگ رسانه‌ای:

الگو قرار دادن فیلم‌ها و سریال‌های ماهواره‌ای و پورنوگرافی و نیز مشاهده برخی رفتارهای فساد انگیز در جامعه، موجب شده بود که برخی از زنان و مردان به‌سوی روابط فرازناشویی سوق پیدا کنند.

آقا ۳۳ ساله، طول مدت ازدواج ۳ سال: "به‌نظرم وقتی‌که کشورهای پیشرفته همچین سریال‌هایی رو می‌سازن لابد یه واقعیتِ که ما ازش بی‌خبریم... من و خانمم به‌صورت توافقی رابطه بازی رو برای هم تعریف کردیم و همدیگرو محدود نمی‌کنیم، خیلی هم از این توافق راضی هستیم".

خانم ۳۵ ساله، طول مدت ازدواج ۱۰ سال: "همسرم دوست داره هنگام رابطه جنسی‌مون حتما فیلم پورن ببینیم، منم بدم نمیاد تو اون لحظه هیکَل مردها رو تماشا کنم؛ اما زمانی که بدن اونارو با بدن همسرم مقایسه می‌کردم دوست داشتم اونا جای همسرم بودن و با اونا رابطه می‌داشتم... تا این‌که وسوسه شدم و وارد رابطه با همچین مردهایی شدم که خیلی شبیه مردهای فیلم پورن بود".

بحث و نتیجه‌گیری

مطالعه حاضر به واکاوی علل زمینه‌ساز روابط فرازناشویی (خیانت زناشویی) از دیدگاه جوانان ازدواج کرده شهر کرمانشاه، عوامل و پیامدها پرداخت. براساس یافته‌های این پژوهش، خیانت شامل مجموعه‌ای از عوامل متعدد می‌باشد که در دو مقوله هسته‌ای فردی و میان‌فردی، و مسائل جامعه قرار گرفتند. چنانچه که در مقدمه عنوان شد، تعاریف متعددی برای خیانت وجود دارد و برداشت افراد از خیانت، با توجه به بافت فرهنگی که فرد در آن زندگی می‌کند، متفاوت است. با توجه به پژوهش‌های مختلف، بیشتر افراد در روابط جنسی، انتظار تک‌همسری و پرهیز از روابط نامشروع را از همسران خود دارند؛ به‌طوری‌که در پژوهشی، ۹۷ درصد از پاسخ‌گویان بیان کرده‌اند که افراد متأهل نباید در روابط نامشروع شرکت نمایند (سودانی، ۱۳۹۱). یافته‌های این پژوهش نیز حاکی از اعتقاد افراد به پدیدهٔ تک‌همسری می‌باشد و ارتباط همسرشان با هر زن دیگری را حتی در شرایط قانونی، خیانت محسوب می‌کنند.

تحلیل و مقوله‌بندی مصاحبه‌های صورت‌گرفته درباره تعیین علل روابط فرازناشویی، به شناسایی دو مقوله اصلی موجود در الگوی خیانت شد؛ که شامل خرده مقوله‌هایی است که در جدول ۲ مشخص شده است. مقوله فردی و میان فردی، یکی از دو مقوله اصلی دربرگیرنده علل عدم تعهد است؛ که شامل هفت زیرمقوله، فردگرایی، مسائل گذشته، ضعف اخلاقی و دینی، عدم رفع نیازهای جنسی، عدم رفع نیازهای عاطفی و روانی، خشونت کلامی، فیزیکی و جنسی و نبود نظارت بر زندگی می‌باشد.

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-08]
[DOR: 20.1001.1.2383353.1401.11.6.9.6]

مهدی‌زاده دره‌کردی (۱۳۹۹) و بختیاری و همکاران (۱۳۹۸)، در پژوهش خود عنوان می‌کنند، که طرحواره‌ها در بررسی علل روان-شناختی طلاق هایی که به‌دلیل خیانت صورت می‌گیرد، از اهمیت ویژه برخوردارند. صاحب‌نظران بسیاری نیز مطرح کرده‌اند که دلبستگی ناایمن می‌تواند برای تبیین خیانت به‌کار رود و افراد دارای دلبستگی ایمن، تمایل کمتری به خیانت در رابطهٔ زناشویی دارند؛ زیرا آن‌ها در روابط زناشویی احساس راحتی و اطمینان دارند که این احساس، به‌عنوان مانعی برای شروع روابط فرازناشویی عمل خواهد کرد (ویسر و همکاران، ۲۰۱۵؛ راسل و همکاران، ۲۰۱۳؛ جنیفریو، ۲۰۰۹؛ بختیاری و همکاران، ۱۳۸۹). مسائل گذشته شامل روابط قبل از ازدواج، روابط جنسی و عاشقانه می‌شود. خیانت در افرادی که قبل از ازدواج رابطه جنسی داشته‌اند، بیشتر عنوان شد. علی‌تبار، قنبری، زاده‌محمدی و حبیبی (۱۳۹۳)، نیز در پژوهش خود بیان می‌کنند که مردان متأهل دارای سابقه جنسی پیش از ازدواج، از نگرش سهل‌گیرانه‌تری نسبت به روابط فرازناشویی برخوردار هستند.

پژوهش حاضر نشان داد ضعف اخلاقی و دینی از ویژگی‌های زنان و مردان مصاحبه‌شونده بود که اغلب آنان به ضعف دینداری (رفتارها و دانش دینی) خود اذعان می‌کردند و در اغلب موارد بین اعتقادات دینی آن‌ها با رفتارهایشان شکاف وجود داشت.این یافته با پژوهش‌های زیویدو و آشر (۲۰۱۸)، اسکارمن (۲۰۱۲)، ماتینگلی و همکاران (۲۰۱۰)، بوردت و همکاران (۲۰۰۷)، ویزمن (۲۰۰۷)، خامسان و همکاران (۱۴۰۰)، فیروزجائیان و قدیری (۱۳۹۶) و حبیبی و همکاران (۱۳۹۴)، هماهنگ و هم‌سو است و نشان می‌دهند، افرادی که به هیچ مذهبی اعتقاد ندارند نسبت به کسانی که به مذاهبی اعتقاد دارند بیشتر وارد روابط فرازناشویی می‌شوند. میراندا و دراف (۲۰۰۶)، دریافتند که حضور بیشتر در کلیسا و دینداری می‌تواند از عوامل پیشگیری از گرایش به روابط فرازناشویی باشد.

تنوع‌طلبی، فردگرایی جنسی و کنجکاوی جنسی از متغیرهای دیگر در سطح خُرد بود که اغلب زنان و مردان آن‌ها را از عوامل گرایش بـه روابط فرازناشویی بیان کردند. این یافته با یافته‌های روکاچ و فیلیبرت (۲۰۱۵)، شاکلفورد و باس، (۲۰۰۳)، جانسون (۱۹۷۲)، خامسان و همکاران (۱۴۰۰)، فیروزجائیان و قدیری (۱۳۹۶)، حبیبی و همکاران (۱۳۹۴)، شیردل (۱۳۸۵)، قرائی مقدم (۱۳۹۴) و فاضلی (۱۳۹۳)، هم‌سو بود. آن‌ها معتقدند که فردگرایی، حاکم شدن ذهنیت مادی‌گرا و جسم‌گرا در زندگی، خودخواه و مصلحت‌گرا شدن افراد و لذت‌طلبی جسمانی از مهم‌ترین عوامل روابط فرازناشویی به‌شمار می‌رود. بیشترین و مهم‌ترین دلایلی که زنان و مردان در علت ورود خود به روابط فرازناشویی بیان کردند مربوط به سطح میان فردی (رابطه‌ای) بود، به‌طوری که اکثر زنان و مردان قبل از ازدواج با جنس مخالف رابطه دوستانه، عاطفی و حتی تعدادی از آن‌ها رابطه جنسی داشته‌اند و این روابط در تعداد بیشتری از مردان به بعد از ازدواج نیز تسری پیـدا کرده بود. به‌گفته فیروزجائیان و قدیری (۱۳۹۶)، افرادی که اولین رابطه‌ی جنسی‌شان قبل از ازدواج رضایت‌بخش بـوده، گـرایش بیشتری بـه داشـتن روابط خارج از ازدواج در مراحل بعدی زندگی پیدا می‌کنند. فرض بر این است کـه شخص دارای روابط جنسی و عاطفی متعدد قبل از ازدواج، ممکـن است احساس کند داشتن شرکای متعدد جنسی در مقایسه با یک شریک، رضایت بیشتری ایجاد می‌کند.

در سطح میان‌فردی، یافته‌های پژوهش حاضر نشان می‌دهد نارضایتی جنسی در روابط زناشویی، مقولهٔ اصـلی و محوری زنان و مردان در گرایش به بی‌وفایی زناشـویی محسوب می‌شود. بسیاری از پژوهش‌ها بر رابطه ضعیف زناشویی در تبیین روابط فرازناشویی و ارتباط معنادار میان نارضایتی زناشویی با روابط فرازناشویی تاکید کرده‌اند؛ به‌طوری که لیتون (۲۰۰۳)، در مطالعه خود بیان می‌کند ۹۰ درصد افرادی که وارد روابط فرازناشویی می‌شوند، علت را ارضا نشدن نیازهای جنسی و عاطفی در رابطه زناشویی خود ابراز کرده‌اند. عدم رفع نیازهای عاطفی و روانی زنان و مردان از سوی همسران خود و تامین همان نیازها از سوی دیگران، ازدواج‌های تحمیلی و عدم علاقه به همسران خود از دیگر دلایل زنان و مردان به روابط فرازناشویی بود. این یافته‌ها با نتایج پژوهش‌های مافوسا و همکاران (۲۰۱۷)، روکاچ و فیلیبرت (۲۰۱۵)، ترز و جیسن (۲۰۱۵)، مگان (۲۰۱۲)، خامسان و همکاران (۱۴۰۰)، فیروزجائیان و قدیری (۱۳۹۶)، حبیبی و همکاران (۱۳۹۴)، قرایی‌مقدم (۱۳۹۴) و افشار نادری (۱۳۹۴) هم‌سو و هماهنگ است؛ که معتقدند طلاق‌های عاطفی و خلاءهای اجتماعی از مهم‌ترین عواملی است که موجب گرایش افراد به روابط فرازناشویی می‌شود. در پژوهش مومنی جاوید و شعاع‌کاظمی (۱۳۹۸)، مردان مهم‌ترین دلایل اقدام به روابط فرازناشویی را مسایل عاطفی (۴۸ درصد)، نارضایتی جنسی و عاطفی به یک اندازه (۳۲ درصد) و عوامل دیگر (۲۰ درصد) عنوان کرده‌اند. بنابراین می‌توان عنوان کرد که خیانت و تعارضات زناشویی، هر دو علل و معلول یکدیگرند؛ به‌طوری که تعارضات زناشویی، منجر به از بین رفتن صمیمیت همسران می‌شود که می‌تواند زمینه‌ساز خیانت باشد و از طرف دیگر هم، خیانت می‌تواند به علل فردی باشد و به‌دنبال آن، تعارضات زناشویی نیز اتفاق افتد. در تبیین این موضوع، می‌توان به تئوری سیستمی اشاره کرد؛ براساس دیدگاه سیستمی، خیانت، عملی مخاطره‌آمیز و دو جانبه بین همسران می‌باشد. به‌عبارتی، زوج‌هایی که از روابط احساسی ضعیفی برخوردار

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-08]
[DOR: 20.1001.1.2383353.1401.11.6.9.6]

بودند، به‌خاطر احیای زندگی مشترکشان، نفر سومی را وارد بازی می‌کنند و در نتیجه، بحرانی را در ازدواج خود به‌وجود می‌آورند. از این نقطه نظر، هر دو نفر مسئول ایجاد این وضعیت می‌باشند (مومنی جاوید و شعاع‌کاظمی، ۱۳۹۸).

از دیگر یافته‌های پژوهش‌های حاضر تجربه خشونت کلامی، جسمی و جنسی زنان از جانب همسران و خانواده‌های همسر خود بود، که با یافته‌های مافوسا و همکاران (۲۰۱۷)، ریس لارا (۲۰۱۱)، خامسان و همکاران (۱۴۰۰)، فیروزجائیان و قدیری (۱۳۹۶)، حبیبی و همکاران (۱۳۹۴)، علیایی‌زند (۱۳۸۳)، قرایی‌مقدم (۱۳۹۴) و فتحی و همکاران (۱۳۹۲)، هم‌سو می‌باشد؛ و در پژوهش‌های خود نشان می‌دهند که زنانی که با انواع خشونت‌ها در خانواده مواجه بوده‌اند در گرایش به روابط فرازناشویی مُصر بودند. نظارت ضعیف، حضور اندک مردان در منزل و خیانت شوهران از دلایل دیگر زنان در سطح میان فردی برای ورود زنان به روابط فرازناشویی بود.

در سطح کلان و اجتماعی نیز عواملی بسیاری در ورود زنان و مردان به روابط فرازناشویی نقش داشتند، که یکی از تاثیرپذیری افراد از دوستان خود بود که تجربه روابط روابط فرازناشویی داشتند. این یافته با یافته‌های بورست (۲۰۱۵)، فیروزجائیان و قدیری (۱۳۹۶) و افشار نادری، (۱۳۹۴)، همسو است؛ که معتقدند، زمانی که دوستان یا خانواده افراد، درگیر بی‌وفایی زناشویی باشند، آن‌ها نیز تمایل بیشتری به این کار دارند. اگر فردی زمان زیادی را صرف گوش کردن به تجربیات دیگران در خصوص روابط خـارج از ازدواج زناشویی کند، ممکن است از نگرش منفی آن‌ها به این روابط کاسته شود و این احساس در آن‌ها ایجاد شود که این رفتار، نوعی رفتار بهنجار اجتماعی است؛ درنتیجه به‌سمت برقراری روابط خارج از ازدواج سوق پیدا کند. براساس نتیجه این پژوهش، رقابت و چشم‌هم‌چشمی با دوستان خود در یافتن شُرکای جنسی و عاطفی بیشتر در افزایش این‌گونه روابط نقش مهمی داشته است.

مشکلات اقتصادی از دیگر دلایل اصلی بود که زنان مصاحبه شونده به آن اشاره می‌کردند. در حدود ۷۰/۶ درصد از زنان بی‌وفا اظهار کردند که دارای وضعیت اقتصادی متوسط و ضعیف بوده‌اند. در واقع محدودیت‌های مالی زنان آن‌ها را به روابط فرازناشویی سوق می‌دهد، و با یافته‌های روکاچ و فیلیبرت (۲۰۱۵)، آلن (۲۰۰۵)، خامسان و همکاران (۱۴۰۰)، فیروزجائیان و قدیری (۱۳۹۶)، حبیبی و همکاران (۱۳۹۴) و قرائی‌مقدم (۱۳۹۴)، هم‌سو است؛ اما با یافته آداموپولو (۲۰۱۳)، ناهم‌سو می‌باشد. یکی دیگر از یافته‌های این پژوهش این بود که اعتیاد همسران موجب می‌شد برخی از زنان برای رفع مشکلات اعتیاد همسران خود، به این‌گونه روابط تن دهند که یافته‌های فیروزجائیان و قدیری (۱۳۹۶)، هماهنگ است.

یکی دیگر از متغیرهای در سطح کلان در این زمینه رسانه‌های ارتباطی از جمله شبکه‌های ماهواره‌ای و فضاهای مجازی بود. افرادی که از برنامه‌های ماهواره‌ای خارجی استفاده کردند، با برقراری روابط نامشروع موافق‌تر بوده‌اند، که با نتایج روکاچ و فیلیبرت (۲۰۱۵)، خامسان و همکاران (۱۴۰۰)، فیروزجائیان و قدیری (۱۳۹۶)، قرائی‌مقدم (۱۳۹۴)، صالح‌آبادی (۱۳۹۳)، فرخجسته (۱۳۹۳)، عبدالملکی و اعظم آزاده (۱۳۹۳) و دیوبند و همکاران (۱۳۹۲)، هم‌سو می‌باشد؛ آنان معتقدند که هجوم سریال‌ها و فیلم‌های شبکه‌های ماهواره‌ای موجب تغییر سبک زندگی به‌شیوه غربی می‌گردد و ترویج الگوهای رفتاری غربی تحت‌تاثیر ماهواره و اینترنت از عوامل موثر ورود افراد به روابط فرازناشویی می‌باشد.

یافته دیگر این پژوهش که قابل توجه است، نقش پُررنگ جنسیت در بروز خیانت می‌باشد. فراوانی بیشتر مردان خیانت کرده نسبت به زنان، با پژوهش‌های انجام یافته‌ی مافوسا و همکاران (۲۰۱۷)، روکاچ و فیلیبرت (۲۰۱۵)، فیروزجائیان و قدیری (۱۳۹۶)، حبیبی و همکاران (۱۳۹۴)، هم‌سو است؛ اما با یافته‌های آداموپولو (۲۰۱۳)، ناهم‌سو می‌باشد. همچنین علت خیانت در زنان، اغلب زیربنای عاطفی دارد و بیشتر به مقوله رابطه با همسر مانند: خیانت همسر و در نتیجه انتقام زن، و جامعه مانند: الگوسازی نامناسب رسانه مربوط می‌شود؛ در صورتی که در مورد آقایان، برطرف کردن نیاز جنسی، از علل اصلی خیانت می‌باشد و مقوله فردی مانند: تنوع‌طلبی نیز نقش اساسی در بروز خیانت دارد. هاریس (۲۰۰۳)، نیز علت اصلی خیانت زنان را، نارضایتی از روابط و علت اصلی خیانت مردان را، جاذبه‌های جنسی می‌داند.

یکی دیگر از یافته‌های پژوهش حاضر، تاثیر عامل سن بر روابط فرازناشویی بود، به‌طوری که بیشترین سن زنان و مردان نمونه ۲۵ تا ۳۵ ساله بود و مدت از دواج این افراد بیانگر ازدواج آن‌ها در سنین پایین است که همین امر می‌تواند یکی دیگر از دلایل گرایش آن‌ها به این نوع رابطه باشد. ازدواج تحمیلی، فاصله سنی با همسر، عدم شناخت نقش همسری، شور و هیجان اولیه و .... اغلب در سنین پایین اتفاق می‌افتد. درکُل می‌توان گفت با توجه به یافته‌های پژوهش سن ازدواج یکی از مهم‌ترین متغیرهای تسهیل‌گر در این رابطه است که تاثیر آن در رابطه با متغیرهای دیگر معنادار می‌باشد، که با یافته‌های مافوسا و همکاران (۲۰۱۷)، ویگینز و لدرر (۱۹۸۴)، فیروزجائیان و قدیری (۱۳۹۶)، حبیبی و همکاران (۱۳۹۴) و محمدی و همکاران (۱۳۹۳) هم‌سو است.

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-08]
[DOR: 20.1001.1.2383353.1401.11.6.9.6]

طبق یافته برند و همکاران (۲۰۰۷)، زنان بیشتر از مردان، پس از خیانت به همسر خود، به‌دلیل روابط جدید، به زندگی زناشویی قبلی خود، پایان دادند و علت عدم پایبندی آن‌ها، احساس نارضایتی از روابط زناشویی عنوان شده است، که ناهم‌سو با یافته‌های این پژوهش است. در پژوهش حاضر، اکثر مردان بعد از خیانت، تصمیم به پایان دادن زندگی مشترک خود داشتند.

پژوهش حاضر، نشان می‌دهد که روابط فرازناشویی زنان و مردان پدیده‌ای بسیار پیچیده و چندعلتی در سطوح مختلف است. پدیده خیانت آثار مخربی درپی دارد، بنابراین راه‌های پیشگیری از آن بیشتر از درمان اهمیت می‌یابد. به‌طورکُلی، براساس پژوهش نجارپوریان و همکاران (۱۳۸۷)، می‌توان عنوان کرد که در برنامه‌های آموزش پیش از ازدواج باید به اهمیت و نقش تعهد تأکید شود. لذا مجموعه‌ای از عوامل در سطوح خرد، میانه و کلان در ورود زنان و مردان به روابط فرازناشویی نقش داشتند که می‌توان گفت نقش عوامل سطح میانی - که مربوط به کمیت و کیفیت روابط زوج‌ها بود- بسیار مهم‌تر از عوامل سطوح خرد و کلان در وقوع این پدیده اجتماعی است. اغلب مصاحبه شوندگان نقصان کمیت و کیفیت ارتباط همسران با خود و عدم رفع نیازهای روانی، عاطفی، جنسی، اجتماعی و اقتصادی خویش از سوی آن‌ها و نیز رفتار خشونت‌آمیز همسران خود را بیشتر و مهم‌تر از سایر عوامل ارزیابی می‌نمودند. هرچند که برخی نیز به عوامل فردی و کلان در ورود خود به روابط فرازناشویی اشاره می‌کردند.

در مجموع "برآورده نشدن انتظارات و نیازهای" مختلف زنان و مردان مهم‌ترین مقوله‌ای است که می‌توان از پژوهش حاضر استخراج کرد و زنان به‌کَرات در طول این پژوهش با کلمات و مفاهیم مختلف به آن اشاره می‌کردند. اغلب زنان و مردان انتظار داشتند که به‌عنوان زن و مرد، انتظارات و نیازهای مختلف جنسی، عاطفی، روانی و اقتصادی (بیشتر زنان) آن‌ها به‌شکل مطلوب و متعارف برآورده شود، اما وقتی همسران آن‌ها به‌علل مختلفی قادر به رفع آنها نمی‌شوند، زنان و مردان برای برآورده کردن آن‌ها، به‌خارج از خانواده و از طریق افراد دیگر گرایش پیدا می‌کنند. در مجموع پژوهش حاضر نشان می‌دهد که "برآورده نشدن نیازهای جنسی و عاطفی"، "فقر و مشکلات اقتصادی" به‌همراه "اعتیاد" از عوامل اصلی در ورود زنان و مردان به روابط فرازناشویی می‌باشد.

با توجه به مصاحبه‌های انجام شده، پیامدهای روابط فرازناشویی برای زوج‌ها دربرگیرنده عواملی چون: اختلال در عملکرد روزانه، مشکلات روانی، خودکشی و قتل، متوقف شدن فعالیت‌های لذت‌بخش، مشکلات بین‌فردی در روابط زناشویی، کاهش عملکرد شخصی، انزوای اجتماعی، تغییر باورها، از بین رفتن حرمت نفس فرد خیانت دیده، تصمیم‌گیری عجولانه برای طلاق، افسردگی و اضطرب، هیجان‌های منفی مانند شرم، خشم، تحقیر، تنفر و نا آمنی می‌باشد.

با توجه به مصاحبه‌های عمیق و نیمه‌ساختاریافته صورت گرفته، علل و عواملی در بروز روابط فرازناشویی شناسایی شد. با این وجود، عواملی هم‌چون اختلالات و ویژگی‌های شخصیتی (باس و شاکلفورد، ۱۹۹۷؛ ارزک و لانگ، ۲۰۰۵؛ دیجسترا و باردیس، ۲۰۰۸؛ لودوا و همکاران، ۲۰۱۵؛ خامسان و همکاران، ۱۴۰۰)، طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه (مهدی‌زاده و ده‌کردی، ۱۳۹۹؛ بختیاری و همکاران، ۱۳۹۸)، سبک‌های دلبستگی ناایمن (ویسر و همکاران، ۲۰۱۵؛ راسل و همکاران، ۲۰۱۳؛ جنیفریو، ۲۰۰۹؛ بختیاری و همکاران، ۱۳۹۸) و کارکردهای اجرایی (خرم‌آبادی و همکاران، ۱۳۹۷)، نیز از علل شناخته شده در بروز خیانت محسوب می‌شوند؛ ولی به‌علت محدودیت در ابزار پژوهش، این عوامل مشخص نشد. در نتیجه پیشنهاد می‌شود، استفاده از ابزارهای دیگر و پژوهش کمی نیز در این زمینه صورت گیرد و با تلفیق کار کمی و کیفی (رویکرد آمیخته[1])، نتایج جامع‌تری حاصل شود. با توجه به نمونه ۲۲ نفری، محدودیت تعمیم‌پذیری به نمونه‌های دیگر وجود دارد.

در پژوهش حاضر، برخی عوامل به‌عنوان عوامل مؤثر در بروز روابط فرازناشویی مطرح شدند که پژوهش‌های پیشین به آن‌ها نپرداخته‌اند یا کمتر پرداخته شده است. از جمله نقش مؤثر سال‌های کودکی فرد، به‌ویژه نقش پدر و تأثیر بزهکاری، بی‌بندوباربودن، بی‌وفایی و ازدواج مجدد پدر بر درگیری فرزندانش در روابط فرازناشویی در بزرگسالی نیز مطرح شد. توسعه نگرش‌ها و دیدگاه‌های فمینیستی در زنان، ارتباط مردان با خانواده‌هایی که زنان سرپرست خانواده هستند، مُدشدن و ترویج فرهنگ دوستی‌های اجتماعی و تعبیر از روابط فرازناشویی و مبادرت به آن به‌عنوان نوعی دوستی اجتماعی، نیز مطرح شدند؛ و تنها ماندن طولانی مدت افراد و دوری از همسر به دلایل مختلف از جمله ماهیت شغل همسر نیز از یافته‌های نوین پژوهش حاضر است و لازم است به این عوامل در پیشگیری از ایجاد روابط فرازناشویی و درمان افراد درگیر در این‌گونه روابط توجه ویژه‌ای صورت گیرد.

1. Mixed Method Approach

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-08]
[DOR: 20.1001.1.2383353.1401.11.6.9.6]

با توجه به آسیب‌شناسی و شیوع زیاد روبط فرازناشویی، پیشنهادهایی (ارائه سیاست، راهبرد و راهکار) جهت پیشگیری از روابط فرازناشویی و ارائه آموزش‌های لازم در این زمینه مطرح می‌گردد:

۱- جامعه‌پذیری دینی افراد از بدو تولد در خانواده‌ها و تقویت باورهای دینی و معنوی توسط والدین؛

۲- تقویت باورهای جمع‌گرایانه و احساس همدلی، تعلق و تعهد کودکان و نوجوانان نسبت به خانواده از سوی والدین؛

۳- آموزش و تقویت باورهای اخلاقی و انسانی به کودکان و نوجوانان از سوی والدین؛

۴- برپایی کارگاه‌های آموزشی جهت آشنایی زوج‌ها با نیازهای عاطفی و روانی همدیگر؛

۵- برپایی کارگاه‌های آموزشی درباره مسائل و نیازهای جنسی؛

۶- فرهنگ‌سازی در جامعه برای مراجعه به سکس‌تِراپی و مشاوره جنسی؛

۷- حضور بیشتر زوج‌ها در کنار همدیگر؛

۸- رفع مسائل و مشکلات اقتصادی زنان از سوی شوهران یا نهادهای حمایتی سطح کلان؛

۹- الزام زوج‌ها به مشاوره‌های قبل از ازدواج و دادن آگاهی‌های لازم به خانواده‌ها در خصوص پیامدهای ازدواج‌های اجباری؛

۱۰- افزایش آگاهی زوج‌ها درباره پیامدهای روابط فرازناشویی بر فرد، خانواده و جامعه؛

۱۱- حل مشکلات اقتصادی از جمله بیکاری از سوی دولت؛

۱۲- آموزش افراد از سنین نوجوانی و آشنایی آنها با نیازهای جنس مخالف و همچنین شیوه‌های برقراری تعاملات سالم و ایجاد آمادگی در جوانان برای همسرگزینی مناسب و ازدواج سالم از طریق برگزاری کارگاه‌های آموزشی و رسانه‌های ارتباط جمعی به‌ویژه صداوسیما؛

۱۳- اشاعه فرهنگ استفاده از خدمات مشاوره و مددکاری اجتماعی در راستای کاهش تعارض‌ها، اختلافات زناشویی، خشونت‌های خانگی و ارتقای کیفیت زندگی و بهداشت روانی زوج‌ها.

منابع

آزادنام، ا. (۱۳۹۱). *خیانت زناشویی (تعریف، علل، درمان)*. همایش آسیب‌های اجتماعی بهزیستی کشور. http://kapasib.blogfa.com/post/37

افشار نادری، ا. (۱۳۹۴). *روابط فرازناشویی، علل و پیامدها و نقش شبکه‌های مجازی در بحران خانواده*. خانه مهر، پایگاه تحلیلی خبری خانواده و زنان، ۲۹ مردادماه.

بختیاری، ا؛ حسینی، س. ا؛ عارفی، م؛ افشاری‌نیا، ک. (۱۳۹۸). مدل علی روابط فرازناشویی بر اساس سبک‌های دلبستگی و طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه: نقش واسطه‌ای صمیمیت زناشویی و سبک‌های عشق‌ورزی. *آموزش بهداشت و ارتقای سلامت ایران*، ۷(۲)، ۲۵۸-۲۴۵. doi.10.30699/ijhehp.7.2.245

بخشایش، ف؛ باقری، ن. (۱۳۹۹). مقایسه ویژگی‌های شخصیتی و رضایت جنسی در بین زوجین با مشکل خیانت زناشویی و زوجین عادی. سلامت اجتماعی، ۷(۳)، ۳۰۹-۲۹۹. doi.org/10.22037/ch.v7i3.25378

تکلوی، س؛ زارع، ر. (۱۳۹۸). نقش سبک‌های هویت در پیش‌بینی توجیه روابط فرازناشویی در افراد متاهل. *رویش روانشناسی*، ۸(۵)، ۶۰-۵۳. doi.20.1001.1.2383353.1398.8.5.20.4

حبیبی عسگرآباد، م؛ حاجی حیدری، ز. (۱۳۹۴). علل خیانت زناشویی از دیدگاه زوجین مراجعه‌کننده به دادگاه خانواده: یک مطالعه کیفی. *فصلنامه خانواده پژوهی*، ۱۱(۴۲)، ۱۸۶-۱۶۵. http://ensani.ir/fa/article/384621

حسن‌آبادی، ح؛ مجرد، س؛ سلطانی‌فر، ع. (۱۳۹۰). بررسی اثربخشی درمان هیجان‌مدار (EFT) بر سازگاری زناشویی و عواطف مثبت زوج‌های دارای روابط خارج از ازدواج. *پژوهش‌های روان‌شناسی بالینی و مشاوره*، ۱(۲)، ۳۸-۲۵. doi.10.22067/ijap.v1i2.8587

خامسان، ا؛ طالب‌زاده شوشتری، ل؛ بهلگردی، م؛ ماسنانی، ز. (۱۴۰۰). روابط فرازناشویی افراد مراجعه‌کننده به مشاوران و راهکارهای پیشگیری: تدوین الگو برمبنای نظریهٔ داده‌بنیاد. *پژوهش‌های کاربردی روانشناختی*، ۱۲(۱)، ۱۴۵-۱۶۶. doi.10.22059/japr.2021.306428.643583

خرم‌آبادی، ر؛ سپهری شاملو، ز؛ صالحی فدردی، ج؛ بیگدلی، ا. ا. (۱۳۹۷). مدل ساختاری کارکردهای اجرایی و روابط فرازناشویی با بررسی نقش میانجی خودکنترلی. *روانشناسی شناختی*، ۶(۱)، ۵۷-۴۶. doi.20.1001.1.23455780.1397.6.1.6.7

دوستی، زهرا. (۱۴۰۰). *شیوع خیانت آنلاین در دوره شیوع کوید ۱۹: نقش ویژگی‌های جمعیت‌شناختی*. پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه ملایر.

دیوبند، ف؛ مسعودنیا، ا؛ جسمانی، س. (۱۳۹۲). تاثیر برنامه‌های ماهواره‌ای بر نگرش جوانان به روابط نامشروع. *دوفصلنامه مطالعات پلیس زن*، ۷(۹)، ۵۴-۴۲. doi.20.1001.1.27170993.1392.1392.19.3.3

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-08]
[DOR: 20.1001.1.2383353.1401.11.6.9.6]

شیردل، م. (۱۳۸۵). عوامل گرایش زنان و مردان متاهل به رابطه نامشروع جنسی. *فصلنامه علمی- پژوهشی رفاه اجتماعی*، ۲۰(۶)، ۵۴-۴۲.
http://refahj.uswr.ac.ir/article-12103-fa.html

صمدی کاشانی، س؛ پورقناد، م؛ زمانی زارچی، م. ص. (۱۳۹۸). خیانت زناشویی: کاوشی در دیدگاه ها، عوامل و پیامدها. *مجله رویش روانشناسی*، ۸(۴)، ۱۷۶-۱۶۵. doi.20.1001.1.2383353.1398.8.4.22.4

عبدالملکی، م؛ اعظم آزاده، م. (۱۳۹۳). بررسی کیفی روابط فرازناشویی. *مطالعات راهبردی ورزش و جوانان*، ۱۳(۲۴)، ۲۰-۱.
https://ecc.isc.ac/showJournal/26307/59657/774138

علی‌تبار، س. ه؛ قنبری، س؛ زاده‌محمدی، ع؛ حبیبی، م. (۱۳۹۳). بررسی رابطه بین روابط جنسی پیش از ازدواج با نگرش به روابط فرازناشویی. *فصلنامه خانواده پژوهی*، ۱۰(۳۸)، ۲۶۷-۲۵۵. http://ensani.ir/fa/article/384598

عنایت، ح؛ پنجه بند، س. ی. (۱۳۹۵). فرآیند شکل‌گیری رابطه فرازناشویی از نگاه مردان. *ارمغان دانش*، ۲۱(۸)، ۸۳۰-۸۴۵.
http://armaghanj.yums.ac.ir/article-1-1353-fa.html

فاضلی، ن. ا. (۱۳۹۳). *گونه‌های در حال ظهور خانواده در تهران*، تهران: تیسا.

فتحی، م؛ فکرآزاد، ح؛ غفاری، غ. ر؛ بوالهری، ج. (۱۳۹۲). *شناسایی عوامل زمینه‌ساز بی‌وفایی زناشویی مردان. رفاه اجتماعی*، ۱۳(۵۱)، ۱۳۱-۱۰۹.
http://refahj.uswr.ac.ir/article-1-1372-fa.html

فرخجسته، س. ه. (۱۳۹۳). مقایسه میزان نگرش به روابط فرازناشویی و تعارضات زناشویی در کاربران و غیرکاربران شبکه‌های اجتماعی، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه هرمزگان.

فیروزجائیان، ع. ا؛ قدیری، ح. (۱۳۹۶). مطالعه پدیدارشناختی دلایل بی‌وفایی زناشویی. *مجله مطالعات اجتماعی ایران*، ۱۱(۱)، ۱۴۷-۱۲۳.
doi.20.1001.1.20083653.1396.11.0.17.2

قرائی‌مقدم، ا. ا. (۱۳۹۴). شوکران خیانت و روابط فرازناشویی. *خبرگزاری ایرنا*، ۱۵ تیرماه. https://www.irna.ir/news/81227142

گلاسر، ک. (۲۰۰۳). ازدواج بدون شکست (حل معمای ازدواج با تئوری انتخاب). ترجمه علی صاحبی. (۱۳۹۸). تهران: سخن.

محمدی، ب؛ زهراکار، ک؛ داورنیا، ر؛ شاکرمی، م. (۱۳۹۳). بررسی نقش دینداری و ابعاد آن در پیش بینی تعهد زناشویی کارکنان سازمان بهزیستی خراسان شمالی. *دین و سلامت*، ۲ (۱)، ۱۵-۲۳. http://jrh.mazums.ac.ir/article-1-102-fa.html

ملک‌عسگر، س؛ مظاهری، م. ع؛ فتی، ل؛ موتابی، ف؛ حیدری، م. (۱۳۹۹). دیدگاه طرحواره درمانگران نسبت به نقش مولفه‌های طرحواره‌ای در سبب-شناسی خیانت زناشویی: یک مطالعه کیفی. *خانواده پژوهی*، ۱۶(۶۲)، ۲۱۶-۱۹۹. http://ensani.ir/fa/article/438700

مهدی‌زاده، ف؛ دره‌کردی، ع. (۱۳۹۹). رابطه طرحواره‌های ناسازگار اولیه و نگرش به روابط فرازناشویی با میانجی‌گری ابعاد ذهن‌آگاهی به‌منظور ارایه مدل. *مجله علوم روانشناختی*، ۱۹(۸۷)، ۳۸۹-۳۸۳. doi.10.29252/psychosci.19.87.383

مومنی جاوید، م؛ شعاع‌کاظمی، م. (۱۳۹۸). دیـدگاه‌های نظری خیانت زناشویی و بهبود روابط (با تاکید بر راهبردهای عملی مشاوره‌ای). تهران: آوای نور.

نجارپوریان، س؛ بهرامی، ف؛ اعتمادی، ع. (۱۳۸۷). تأثیر آموزش تعهد پیش از ازدواج بر بهبود ویژگی‌های تعهد در دختران دانشجوی دانشگاه آزاد اسلامی واحد فسا. *فصلنامه خانواده پژوهی*، ۴(۱۳)، ۸۶-۷۷. http://ensani.ir/fa/article/222095

هارلی، ج؛ چالمرز، ه. (۱۳۹۰). *رهایی از خیانت‌های زناشویی*. ترجمه شمس الدین حسینی و الهام آرام نیا. تهران: نسل نواندیش.

Adamopoulou, E. (2013). New facts on infidelity. Economics Letters. 121(3): 458-462.

Aviram, I., & Amichai-Hamburger, Y. (2005). Online infidelity: Aspects of dyadic satisfaction, self-disclosure, and narcissism. *Journal of Computer-Mediated Communication*, *10*(3), JCMC1037. https://doi.org/10.1111/j.1083-6101.2005.tb00249.x

Alavi, M., Mei, T. K., & Mehrinezhad, S. A. (2018). The Dark Triad of Personality and Infidelity Intentions: the Moderating Role of Relationship Experience. *Personality and Individual Differences*, 128, 49-54. https://doi.org/10.1016/j.paid.2018.02.023

Allen, E. S., & Atkins, D. C. (2012). The Association of Divorce and Extramarital Sex in a Representative US Sample. *Journal of Family*, 33(11), 1477-1493. https://doi.org/10.1177/0192513X12439692

Allen, E. S., Atkins, D. C., Baucom, D. H., Snyder, D. K,.Gordon, K. C., & Glass, S. P. (2005). Intrapersonal, interpersonal, and contextual factors in engaging in and responding to extramarital involvement. *Clinical Psychology, Science and Practice*, 12, 101– 130. https://doi.org/10.1093/clipsy.bpi014

Apostolou, M. (2019). Why Greek-Cypriots Cheat? The Evolutionary Origins of the Big Five of Infidelity. *Evolutionary Behavioral Sciences*, 13(1), 71-83. https://doi.org/10.1037/ebs0000140

Atkinson. P., Coffey, A., Delamont, S., Lofland, J. & Lofland, L. (2007). *Handbook of Ethnography*, London: Sage Publications Ltd.

Atwood, J. D., & Seifer, M. (1997). Extramarital affairs and constructed meanings: A social Constructionist therapeutic approach. *American Journal of Family Therapy*, 25(1), 55-74. https://doi.org/10.1080/01926189708251055

Borst, J. B. (2015). *A Systematic Review of the Effects of Family Conflict: Focusing on Divorce, Infidelity, and Attachment Style*. http://dx.doi.org/10.1111/j.1752-0606.2005.tb01556.x

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-08]
[DOR: 20.1001.1.2383353.1401.11.6.9.6]

Brand, R. J., Markey, C. M., Mills, A., & Hodges, S. D. (2007). Sex Difference in Selfreported Infidelity and its Correlates. Journal of Sex Roles, 57(1), 101-109. http://dx.doi.org/10.1007/s11199-007-9221-5
Brown, E. (2001). *Patterns of infidelity abd their treatment*. New York: Brunner Mazel.
Burdette, A. M., Ellison, C. G., Sherkat, D. E., & Gore,K. A. (2007). Are there religious variations in marital infidelity? *Journal of Family Issues*, 28, 1553–1581. https://doi.org/10.1177/0192513X07304269
Buss, D. M., & Shackelford, T. K. (1997). Susceptibility to infidelity in the first year of marriage. *Journal of Research and Personality*, 31, 193-221. https://doi.org/10.1006/jrpe.1997.2175
Corbin, J., & Strauss, A. (2008). *Basics of Qualitative Research*, London: Sage.
Creswell, J. W. (2003). *Research Design: Quantitative, Qualitative, and Mixed Methods*, London: Sage.
Depoy, E., & Gitlin, L. N. (2005). *Introduction to Research: Understanding and Applying Multiple Strategies*, St. Louis: Elsevier Mosby.
Dijestra, P., & Barelds, D. P. H. (2008). Self and partner personality and responses to relationship threats. *Journal of Research in Personality*, 42(1), 1500–1511. https://doi.org/10.1016/j.jrp.2008.06.008
Fisher, T. D. (2007). Sex of experiment and social norm effects on reports of sexual behavior in young men and women. *Archives of sexual Behavior*, 36, 89-100. https://doi.org/10.1007/s10508-006-9094-7
Glass, S. P., & Wright, T. L. (1985). Sex differences in type of extramarital involvement and marital dissatisfaction. *Sex Roles*, 12, 1101–1120. https://doi.org/10.1007/BF00288108
Glass, S. P., & Wright, T. L. (1999). Reconstructing marriages after the trauma of infidelity. In W. K., Halford & H.J. Markman, (Eds), *Clinical handbook of marriage and couples interventions*. New York: John wiley & sons.
Harris C. (2018). *Characteristics of Emotional and Physical Marital Infidelity That Predict Divorce*. Doctoral dissertation, Alliant International University. USA.
Harris, C. R. (2003). Factors associated with jealousy over real and imagininged infidelity: An examination of the social-cognitive and evolutionary psychology perspectives. *Journal of Psychology of women quarterly*, 27(1), 319-329. https://doi.org/10.1111/1471-6402.00112
Hatfield, E., Rapson, R. L., & Martel, L. D. (2017). Passionate love. *Handbook of cultural psychology*, 760-779.
Ignat, R. (2018). Infidelity, Impulsivity, Attachment and Distorted Cognitions. *The Journal of Sexual Medicine*, 15(7), 42-47. https://doi.org/10.1016/j.jsxm.2018.04.612
Jackman, M. (2015), Understanding the cheating heart: what determines infidelity intentions? *Sexuality & Culture*, 19, 72-84. https://doi.org/10.1007/s12119-014-9248-z
Jeanfreau, A. (2009). *A qualitive study investigating the decision making process of woman,s participation in marital infidelity*. An abstract of a dissertation submitted in partial fulfillment of the requirements for the degree doctor of philosophy, university Manhattan, Kansas.
Kvale, S., & Brinkmann, S. (2009). *InterViews: Learning the Craft of Qualitative Research Interviewing*, Sage.
Liu, C. (2000). A theory of marital sexual life. *Journal of Marriage*. *Journal of Marriage and the Family*, 62(2), 363–374. https://doi.org/10.1111/j.1741-3737.2000.00363.x
Loudova, I., Janis, k. & Havige, J. (2015). Infidelity as a Threatening Factor to the Existence of the Family. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 106: 1462-1469. https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2013.12.164
Lyton Tholl ,D. (2003). *Completed her dissertationon the topic of exteramarital affair*. Ph. D. Dissertation.
Maphosa, S., Mutandwa, ph., & Nyamayaro, A. (2017). Infidelity Appetite: Psychological Factors Influencing Married Women to Engage in Extra-marital Affairs. *International Journal of Innovative Research and Development*, 6 (1), 46-52. http://ischolar.info/index.php/IJIRD/article/view/142242
Mattingly, B. A., Wilson, K., Clark, E. M., Bequette, A. W., & Weidler, D. J. (2010). Foggy faithfulness: Relationship quality, religiosity, and the perceptions of dating infidelity scale in an adult sample. *Journal of Family Issues*, 31, 1465–1480. https://doi.org/10.1177/0192513X10362348
Megan, M. D. (2012). *The Secrets of Infidelity A dissertation presented to the faculty of the Scripps*, College of Communication of Ohio University In partial fulfillment of the requirements for the degree Doctor of Philosophy.
Miranda. A., & Draf, E. (2006). Religion and conflict in marital and parent-child relationships. *Journal of Soc Issues*, 61(4), 689-706. https://doi.org/10.1111/j.1540-4560.2005.00427.x
Neuman, L. (2006). *Social Research Methods: Quantitative and Qualitative Approaches*, London: Allyn and Bacon.
Olson, D., DeFrain, J., & Skogrand, L. (2010). *Marriages and families: Intimacy, diversity, and strengths*. New York: McGraw Hill.
Orzeck, T., & lung, E. (2005). Bif-five personality Difference of cheaters and Noncheaters. Urrent psychology: Developmental. Learning. *Personality. Social*, 24(4), 274-286. https://doi.org/10.1007/s12144-005-1028-3
ÖZGÜN, S. (2010). *The predictors of the traumatic effect of extramarital infidelity on married women: Coping strategies, resources, and forgiveness*. Doctoral dissertation, MIDDLE EAST TECHNICAL UNIVERSITY.
Punch, K. (2005). *Introduction to Social Research: Quantitative and Qualitative Approaches*, London: Sage Publications Ltd.
Ravhudzulo, A. (2012). *Riding the Wave of the Sting of Infidelity in a Marriage: We All Have Those Moments That Are Called "Suddenly'S"*. New York: Xlibris Corporation Publishing.
Risé Lara, L. (2011). *coping and relation infidelity across the lifespan: the role of commitment during relational*. A Dissertation in Communication Arts and Sciences, Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree of Doctor of Philosophy.

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-08]
[DOR: 20.1001.1.2383353.1401.11.6.9.6]

Rokach A, Philibert-Lignières G. (2015). Intimacy, loneliness and infidelity. *The Open Psychology Journal*, 8, 71-77. https://doi.org/10.2174/1874350101508010071

Russell, V. M., Baker, L. R., & McNulty, J. K. (2013). Attachment insecurity and infidelity in marriage: Do studies of dating relationships really inform us about marriage? *Journal of Family Psychology*, 27(2), 242. https://doi.org/10.1037/a0032118

Schramm, D. G., Marshall, J. P., Harris, V.W., & Lee, T. R .(2012). Religiosity, homogamy, and marital adjustment: An examination of newlyweds in first marriages and remarriages. *Journal of Family Issues*, 33(2), 246–268. https://doi.org/10.1177/0192513X11420370

Treas, J., & Giesen, D. (2015). Sexual infidelity among married and cohabiting Americans. *Journal of Marriage and Family*, 62(1), 48-60. https://doi.org/10.1111/j.1741-3737.2000.00048.x

Weiser, Dana A. & Weige, Daniel J. (2015). Investigating experiences of the infidelity partner: Who is the ‘‘Other Man/Woman’’? Investigating experiences of the infidelity partner: Who is the ‘‘Other Man/ Woman’’?. *Personality and Individual Differences*, 85, 176-181. https://doi.org/10.1016/j.paid.2015.05.014

Whisman, M. A., Gordon, K. C., Chatav, Y. (2007). Predicting sexual infidelity in a populationbased sample of married individuals. *Journal of Family Psychology*, 21, 320 - 324. https://doi.org/10.1037/0893-3200.21.2.147

Wiederman, M. W., & Allgeier, E. R. (2011). *Expectations and attributions regarding extramarital sex among young married individuals*. *Journal of psychology and Human Sexuality*, 8(1), 3-21. https://doi.org/10.1300/J056v08n03_02

Wolcott, H. F. (2009). *Writing up Qualitative Research*, London, Sage.

Zivido, I., Lubin, O. B. H., & Asher, S. (2018). “I Swear I Will Never Betray You”: Factors Reported by Spouses as Helping Them Resist Extramarital Sex in Relation to Gender, Marriage Length, and Religiosity. *The Journal of Sex Research*, 55(2), 236-251. https://doi.org/10.1080/00224499.2017.1347602

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-08]

[DOR: 20.1001.1.2383353.1401.11.6.9.6]